

Sygn. akt: XVI GC 1255/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Bartosiewicz

Protokolant: Anna Szymankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2015 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko (...) sp. z o.o. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę 126.709,60 zł (sto dwadzieścia sześć tysięcy siedemset dziewięć złotych sześćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty;

- 14.041,60 zł od dnia 14 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty

- 53.136 zł od dnia 10 lipca 2014 r. do dnia zapłaty

- 51.660 zł od dnia 21 lipca 2014 r. do dnia zapłaty

- 7.872 zł od dnia 26 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę 9.953 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

SSO Katarzyna Bartosiewicz

Sygn. akt: XVI GC 1255/14

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 14 sierpnia 2014 r. (...) Sp. z o.o. w W. wniosła o zasądzenie od (...) sp. z o.o. w W. kwoty 126 709,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 14 041,60 od dnia 14 czerwca 2014r. do dnia zapłaty;

- 53 136 od dnia 10 lipca 2014r. do dnia zapłaty;

- 51 660 od dnia 21 lipca 2014r. do dnia zapłaty;

- 7 872,60 od dnia 26 lipca 2014r. do dnia zapłaty;

a także kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych (pozew k. 2 - 38).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzi zapłaty wierzytelności z tytułu sprzedaży towarów nabytej od (...) S.A. w W. na podstawie umowy faktoringu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym pozwany (...) sp. z o.o. w W. zaskarżył nakaz w całości wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych (sprzeciw k. 46 - 68).

Pozwany podniósł zarzut potrącenia wierzytelności, jaka miałyby mu przysługiwać względem cedenta z tytułu kar umownych za niewykonanie w terminie umowy o dzieło.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości powołując się na to, że wierzytelność przedstawiona do potrącenia nie jest wymagalna i nie była wymagalna w momencie przelewu wierzytelności. Ponadto wskazał także, że nie było podstaw do naliczenia kar umownych (k. 74 - 97).

Na rozprawie dniu 13 lutego 2015 r. powód sprostował oczywistą omyłkę jaką było żądanie w pozwie zasądzenia kosztów solidarnie (k. 110).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 lipca 2013r. (...) sp. z o.o. w W. zawarł z (...) S.A. w W. umowę faktoringu, na podstawie której nabył wierzytelności (...) S.A. w W. powstałe z tytułu dostaw towarów i usług (dowód: odpis umowy faktoringu k. 14 - 16 v, § 1 umowy k. 14).

(...) S.A. w W. zawarł z (...) sp. z o.o. w W. w dniu 1 października 2013 r. umowę dostawy kopert (dowód: odpis umowy k. 50 - 51 v, odpis zamówienia k. 26 - 26v). Z tytułu zapłaty za dostarczony towar (...) S.A. w W. przysługiwało wynagrodzenie w łącznej kwocie 126.709,60 zł. Na podstawie umowy faktoringu wierzytelność tę nabyło (...) sp. z o.o. w W. (dowód: odpisy zgłoszeń wierzytelności k. 24, 27, 29, 31).

Składały się na nią poszczególne wierzytelności wynikające z następujących faktur:

- kwota 14.041,60 zł płatna do 13 czerwca 2014 r. z faktury nr (...) (dowód: odpis faktury k. 24 v, odpis wezwania do zapłaty k. 34)

- kwota 53.136 zł płatna do 9 lipca 2014 r. z faktury (...) (dowód: odpis faktury k. 27 v)

- 51.660 zł płatna do 20 lipca 2014 r. z faktury (...) (dowód: odpis faktury k. 29 v)

- 7.872 zł płatna do 25 lipca 2014 r. z faktury (...) (dowód: odpis faktury k. 31 v).

(...) sp. z o.o. w W. zostali zawiadomieni o cesji wierzytelności istniejących i przyszłych pismem przesłanym w dniu 11 października 2013 r. w którym wskazano także numer konta na który należy dokonywać płatności za istniejące i przyszłe faktury (dowód: odpis pisma k. 32, odpis książki nadawczej k. 33).

W umowie dostawy zawartej pomiędzy (...) S.A. w W. a (...) sp. z o.o. w W. przewidziano kary umowne. Za każdy dzień zwłoki w dostawie którejkolwiek z partii wyrobów (...) S.A. w W. zobowiązany był zapłacić karę umowną w wysokości jeden dziesiątej wartości zamówienia (dowód: § 6 umowy k. 51). W umowie nie wskazano terminu płatności kar.

(...) S.A. w W. miał dostarczyć w dniu 15 października 2013 r. 250.000 zł kopert średnich i 100.000 zł a dostarczone zostały one odpowiednio 18 i 21 października 2013 r (dowód: kopia zamówienia k. 52 i 52 v, odpis wz k. 54 -54 v). Taką samą ilość kopert miał dostarczyć do 5 grudnia 2013 r. a dostarczył w dniu 11 i 16 grudnia 2013 r (dowód: kopia zamówienia k. 55 i 55 v, odpis wz. k. 57 i 57 v).

(...) sp. z o.o. w W. nie wzywał (...) S.A. w W. do zapłaty kar umownych (okoliczność nie sporna, fakt przyznany przez powoda na rozprawie k. 108).

W piśmie, które (...) sp. z o.o. w W. otrzymało w dniu 22 sierpnia 2014 r. (...) sp. z o.o. w W. złożył oświadczenie, że z tytułu kar umownych za zwłokę w dostawie wyrobów przysługują mu od (...) S.A. w W. kary umowne w kwocie 637.755 zł w tym kwota 53.874 zł z tytułu kary umownej za zwłokę 6 dni w dostawie 250.000 średnich i 100.000 dużych kopert o wartości zamówienia 89.790 zł a także kwota 98.769 zł z tytułu kary umownej za zwłokę 11 dni w dostawie 250.000 średnich i 100.000 dużych kopert o wartości zamówienia 89.790 zł. W piśmie tym (...) sp. z o.o. w W. złożył oświadczenie, że potrąca wierzytelności względem (...) S.A. w W. z tytułu kar umownych m.in. w kwocie 53.874 zł i kwocie 98.769 zł z wierzytelnościami nabytymi przez (...) sp. z o.o. w W. z tytułu ceny za dostarczone dostawy w kwocie 126.709,60 zł (dowód: odpis pisma k. 58 -59, odpis z.p.o. k. 60).

(...) S.A. w (...) sp. z o.o. w W. łączyła także umowa agencyjna i o zakazie konkurencji (dowód: odpisy umów k. 61 - 62).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności nie spornych, oraz wyżej wskazanych dokumentów, których autentyczności strony nie kwestionowały. Nie ma podstaw, aby odmówić im wartości dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód wywodzi swoje roszczenie z zawartej z faktorantem - (...) S.A. w W. - umowy faktoringu, na podstawie której nabył wierzytelność wynikającą z umowy o dostawę kopert zawartą pomiędzy właśnie faktorantem a pozwanym. Strony w pismach różnie określały umowę zawartą pomiędzy pozwanym a faktorantem ale z jej treści wynika, że była to umowa dostawy.

Umowa faktoringu jest umową nie nazwaną może być zawarta na podstawie art. 353¹ kc zgodnie z zasadą swobody umów. Łączy w sobie elementy cesji wierzytelności, dyskonta wierzytelności i umowy sprzedaży. Skutkiem prawnym zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności przez cedenta, faktoranta jest przelew wierzytelności na rzecz cesjonariusza, faktora (tak SN w wyroku z dnia 9 maja 2013r. V CKN 218/01 OSNC 2004/7-8/118).

Zawarcie umowy faktoringu i jej treść nie była sporna (z wyjątkiem tego, kiedy nastąpił skutek przelewu wierzytelności) dlatego też nie ma potrzeby dalszych rozważać na temat tej umowy. Podobnie nie było sporne i wynika to z przedstawionych dokumentów, że faktorant zawarł z pozwanym umowę dostawy kopert (inne określenie tej umowy w pismach nie prowadziło do wywodzenia różnej treści praw i obowiązków), nie była też sporna wysokość przysługującego mu z tego tytułu wynagrodzenia. Pozwany zgłosił jedynie zarzut potrącenia co oznacza, że nie przedstawił żadnych innych zarzutów przeciwko wierzytelności dochodzonej pozwem, co oznacza, że jej istnienie i wysokość jest okolicznością nie sporną.

Pozostaje zatem rozważyć czy doszło skutecznie do potrącenia wierzytelności dochodzonej pozwem.

Niewątpliwie na podstawie art. 498 kc warunkiem potrącenia wierzytelności jest to, aby była ona wymagalna. Ponadto w przypadku przelewu nie można potrącić wierzytelności przysługującej względem zbywcy jeżeli stała się wymagalna później niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu.

W niniejszej sprawie ewentualna wierzytelność przysługująca względem zbywcy nie jest jeszcze wymagalna. W tej sytuacji nie może być skutecznie przedstawiona do potrącenia. W związku z tym nie było potrzeby badania czy wierzytelność ta rzeczywiście istnieje dlatego użyte zostało określenie ewentualna. Pozwany swoją wierzytelność przedstawioną do potrącenia wywodzi z zapisów o karze umownej za nieterminowe wykonanie przedmiotu dostawy. Świadczenie staje się wymagalne kiedy minął termin do jego spełnienia. Zgodnie z art. 455 kc jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Jak wynika z dokumentów przedstawionych do akta sprawy i oświadczenia złożonego na rozprawie cedent (faktorant) nie był wzywany do zapłaty kar umownych. Pozwany twierdzi, że wymagalność roszczenia o zapłatę kar umownych wynika z umowy. Stanowiska tego nie można podzielić bowiem wydaje się, że pozwany myli moment powstania wierzytelności z momentem jej wymagalności.

Skoro w umowie napisane jest, że za każdy dzień zwłoki w dostawie którejkolwiek partii wyrobów dostawca będzie zobowiązany zapłacić odbiorcy karę umowną (§ 6 umowy k. 51) to istotnie z momentem kiedy zaistnieje opóźnienie powstaje roszczenie o zapłatę kar umownych. Nie jest to jednak równoznacznie z tym, że jest ono wymagalne. Umowa bowiem nie określa terminu zapłaty kary umownej. Nie sposób też stwierdzić, iż ten termin wynika z właściwości zobowiązania. Termin wynika z właściwości zobowiązania jeżeli z istoty zobowiązania wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że spełnienie świadczenia po terminie będzie bezprzedmiotowe - np. uszycie garnitur na ślub, przygotowanie do egzaminu, a także wtedy kiedy świadczenie powinno być spełnione jak najszybciej np. usunięcie skutków ulew (tak A. Rzetecka - Gil Komentarz do Kodeksu Cywilnego Lex /El. 2011).

Jeżeli brak jest terminu albo nie wynika on z właściwości zobowiązania to zobowiązanie jest bezterminowe (tak Tadeusz Wiśniewski w Komentarzu do kodeksu cywilnego pod red. Gerarda Bieńka Wydawnictwo Lex/Nexis Warszawa 2004 wyd. 5 k. 493-494).

Właśnie roszczenie o zapłatę kary umownej należy do zobowiązań bezterminowych tak jak zobowiązanie do naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, zobowiązanie do naprawienia szkody wynikającej ze zwłoki dłużnika, zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia (tak Zdzisław Gawlik Komentarz do Kodeksu cywilnego lex 2014. i A. Rzetecka - Gil Komentarz do Kodeksu cywilnego Lex /El. 2011).

Zatem skoro nie wezwano cedenta do zapłaty kar umownych to wierzytelność wynikająca z obowiązku ich zapłaty jest jeszcze nie wymagalna. Jeszcze raz należy podkreślić, iż czym innym jest moment wymagalności a czym innym moment powstania wierzytelności.

Nawet gdyby przyjąć, że wierzytelność stała się wymagalna z momentem złożenia oświadczenia o potrąceniu (do czego nie ma podstaw) i tak nie mogłaby być skutecznie potrącona, gdyż stałaby się wymagalna później (bo sierpniu 2014 r.) niż wierzytelność cedenta (czerwiec - lipiec 2014 r.). Jednakże w ocenie Sądu poprzez samo złożenie oświadczenia o potrąceniu nie jest równoznaczne z wezwaniem do zapłaty w przeciwnym wypadku wymóg wymagalności określony w art. 498 kc byłby zbędny, bowiem każdą wierzytelność przedstawioną do potrącenia należałoby uznać za jednocześnie wymagalną.

Skoro wierzytelność pozwanego nie jest wymagalna nie ma potrzeby prowadzenia dalszych rozważań, która z wierzytelności stała się wcześniej wymagalna.

Warto jedynie wskazać, iż gdyby opowiedzieć się za stanowiskiem przedstawionym przez pozwanego, że roszczenie stało się wymagalne z momentem powstania opóźnienia w dostawie to wówczas byłaby ona wymagalna wcześniej niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu, gdyż niewątpliwie zgodnie z umową roszczenie o zapłatę ceny stało się wymagalne w terminie 21 dni od doręczenia faktury (k. 51). Sam moment powzięcia informacji o przelewie nie ma znaczenia wobec treści art. 513 § 2 kc. Jeśli chodzi o wierzytelność przedstawioną w pozwie to została ona nabyta na podstawie umowy faktoringu jako wierzytelność przyszła.

Ale tak jak wskazano nie ma to znaczenia.

Skoro zgłoszono jedynie zarzut potrącenia, który okazał się nie uzasadniony, nie było potrzeby prowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Skoro bowiem wierzytelność nie mogła zostać potrącona to nie ma potrzeby badania czy rzeczywiście istniała. Zatem sąd oddalił wnioski o przesłuchanie świadka E. C., A. C. a także stron ograniczonego do przesłuchania za pozwanego A. S. na okoliczność istnienia wierzytelności cedenta, rozmów prowadzonych z A. S., zawarcia i realizacji umowy dostawy, powzięcia przez pozwanego wiadomości o cesji spornych wierzytelności (k. 108)

na podstawie art. 227 kpc, gdyż są to okoliczności nie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (gdyż i tak wierzytelność nie może być skutecznie potrącona).

Jak już wskazano wyżej, istnienie wierzytelności powoda nie było sporne zostało też wykazane złożonymi dokumentami.

Dlatego też Sąd na podstawie art. 353¹ kc w zw. z art. 509 kc i art. 605 kc zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 126.709,60 zł.

Powodowi przysługują także odsetki ustawowe, gdyż zgodnie z umową faktoringu, faktor nabył nie tylko prawo do kwot głównych, ale także do odsetek ustawowych, powód żądał ich od dnia w którym poszczególne roszczenia stały się wymagalne (co wynika z terminów zapłaty wskazanych na fakturach).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, zasądzając je w całości na rzecz powoda, gdyż pozwany w całości przegrał sprawę.

Kosztami poniesionymi przez powoda była zatem opłata od pozwu – 6336 zł, wynagrodzenie pełnomocnika – 3600 zł zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 j.t.) i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł. Łącznie kwota 9953 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę sąd orzekł jak w sentencji.